

Uratowane przed potopem, transportowane tysiącami kilometrów zabytki z Sudanu nareszcie w Polsce!

Siedem lat temu dwie polskie misje archeologiczne z Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej UW w odpowiedzi na apel rządu sudańskiego przystąpiły do wielkiej akcji badań ratowniczych w rejonie zagrożonym zatopieniem z powodu budowy olbrzymiej tamy na IV katarakcie nilowej. Przez pięć lat polscy archeolodzy pod kierunkiem dr. Bogdana Żurawskiego (Zakład Archeologii Śródziemnomorskiej PAN), dr. Mahmouda El-Tayeba (Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej UW) oraz dr. Marka Chłodnickiego (Muzeum Archeologiczne w Poznaniu) zdołali zbadać liczący ponad 45 kilometrów pas na lewym brzegu Nilu. Badania doprowadziły do odkrycia kilkudziesięciu stanowisk – osad, twierdz i cmentarzysk; zrewidowały poglądy na temat kultury, która w okresie III-II tysiąclecia p.n.e. stworzyła w Dolinie Nilu państwo rywalizujące z Egiptem faraonów; rzuciły również światło na początki chrześcijaństwa w dolinie środkowego Nilu. Wykopaliska przyniosły też bogaty plon archeologiczny.

W uznaniu niezwykłych zasług polskich archeologów rząd sudański postanowił ofiarować stronie polskiej połowę wszystkich znalezisk. Decyzję tę można uznać za zupełnie wyjątkową - ostatni raz taka akcja odbyła się w latach sześćdziesiątych, kiedy do Muzeum Narodowego w Warszawie sprowadzono freski z Faras. Zespół zabytków trafił do MN w Warszawie oraz do Muzeum Archeologicznego w Poznaniu. Pozyskane do Muzeum Narodowego dzieła są ogromnym wzbogaceniem narodowych zbiorów warszawskich o przedmioty charakterystyczne dla okresów dotychczas w nich niereprezentowanych, m.in. z III tys. p.n.e.

Sprowadzenie 27 kontenerów ze znaleziskami nie było by możliwe, gdyby nie pomoc naszych dobroczyńców. Na początku kwietnia archeolodzy utknęli z zabytkami w Sudanie, nie mogąc zgromadzić odpowiedniej sumy pozwalającej na przetransportowanie skrzyń do Polski. Gdy informacje o tej dramatycznej sytuacji ukazały się w prasie, Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej niemal natychmiast otrzymało pomoc. Głównym partnerem akcji sprowadzenia zabytków z Sudanu do Polski został PKN ORLEN, Mecenas Muzeum Narodowego w Warszawie. Z pomocą pospieszyła też firma Konimpex z Konina, a także Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz p. Hubert Kiersnowski. Dzięki hojności darczyńców nie dość, że udało się przywieźć zabytki do Polski ale sprowadzono ich też więcej niż początkowo zakładano. Przekazane środki pozwolą dodatkowo zorganizować ekspozycję wybranych zabytków w Muzeum Narodowym, (14 do 31 maja b.r.) oraz przeprowadzić konserwację i opracowanie sprowadzonych obiektów. Później zabytki trafią do stałej ekspozycji.

***

Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej Uniwersytetu Warszawskiego – pod jego auspicjami od ponad 50 lat prowadzone są liczne polskie badania wykopaliskowe i prace konserwatorskie w krajach basenu Morza Śródziemnego, Afryki i Bliskiego Wschodu. Centrum współpracuje ze specjalistami z ponad 40 instytucji w kraju i na świecie. Aktualnie Centrum prowadzi ok. 25 projektów wykopaliskowych i konserwatorskich na stanowiskach datowanych od czasów prehistorycznych, poprzez wszystkie okresy historyczne aż po późny antyk i okres muzułmański w Egipcie, Sudanie, Syrii, Libanie, na Cyprze, w Iranie i Kuwejcie. Więcej informacji o działalności Centrum na: www.pcma.uw.edu.pl

Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej
im. Kazimierza Michałowskiego, Uniwersytet Warszawski
ul. Nowy Świat 4, 00-497 Warszawa
tel. (22) 826 52 16, e-mail: pcma@uw.edu.pl

Kontakt:
dr Zuzanna Wygnańska
zwygnan@uw.edu.pl
Tel.: 22 826 52 16; 22 55 31 328

Sponsor główny

MK i DN Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Konimpex

Sponsor indywidualny
Hubert Kiersnowski